

Oponentský posudek diplomové práce

TERČOVÁ, J. (2007): Problémy evidence půd a jejich hodnocení: Plzeň-jih Diplomová práce. UK v Praze, PřF, KSGRR, Praha, 87 s. + 16 příloh.

Diplomové práci Jany Terčové má 80 stran textu, seznam literatury a pramenů obsahuje 88 titulů. Práce je doplněna 21 tabulkami, 8 grafy. Jako přílohy jsou vloženy charakteristika účelu využívání druhů pozemků podle Vyhlášky 190/1996 Sb., 16 mapových výstupů a 3 fotografie zkoumaného území.

Pro svůj diplomový úkol si studentka zvolila jako hlavní cíl porovnání reálného využití ploch s daty oficiální evidence půdy. K takto vybranému cíli musím konstatovat, že data z evidence se vždy budou opožďovat za reálným stavem, neboť zápis do katastru nemovitostí následuje až po uskutečnění změny. Proto by bylo vhodné cíl více specifikovat. Další cíle práce souvisí s metodikou vytvořenou na katedře sociální geografie a regionálního rozvoje přírodovědecké fakultě UK v Praze. Diplomantka porovnávala dlouhodobý vývoj struktury využití ploch v modelovém území a různých nadřazených celků. Pro výzkum si stanovila čtyři hypotézy, které pak ověřovala. Tyto hypotézy však jdou jen „po povrchu problému“ a celkem nic neřeší. Práce se vůbec nedotýká zásadní změny, ke které v současné době dochází, totiž digitalizace katastru a pozemkových úprav. Tyto procesy podstatně ovlivňují sumační hodnoty za katastry, a tedy i celou databázi na katedře využívanou. Zkoumaným územím se pro diplomantku staly čtyři katastrální území v jihovýchodním cípu okresu Plzeň-jih. Autorka zvolila katastry, kde už proběhla digitalizace, a proto mne zajímalo, zda došlo ke změnám rozlohy katastrů v porovnání s údaji z roku 1990. Tuto charakteristiku jsem v práci nenašla. Dále mám jednu stylistickou připomínku, pokud se autorka rozhodla používat termín „land use“, měla by jej používat jedním způsobem a neskloňovat jej (str. 13).

Druhá kapitola práce se zabývá tradičním způsobem literaturou, týkající se hodnocení využívání ploch. Pak následuje rozsáhlá metodicky zaměřená kapitola. Zde se autorka nejprve zabývá katastrem nemovitostí. Uvádí také, že stabilní katastr byl první a nejstarší evidencí dat o půdě, což není samozřejmě pravda. Pokud uvádí zákon o katastru nemovitostí, bylo by vhodné uvést i jeho novelizace. Dále se diplomatka zabývá popisem databáze LUCC Czechia Př UK a dalšími mapovými podklady. Při popisu používaných kategorií využití ploch zmiňuje opět vyhlášku, která opět byla novelizována. Jako hodnotící ukazatele volí diplomantka ukazatele používané v obdobných pracích. Při použití ukazatelů disparit vidím nedostatek v chybějícím časovém vymezení. V popisu postupu zpracování je nejasné, proč by vytváření vrstvy využití ploch v ArcGIS mohly vznikat „nechtěné překryvy či díry“. Tento problém je v systému ArcGIS ošetřen možností volby připojování. V tabulce v popisu zvoleného území opět chybí uvedení datumu, ke kterému se informace vztahují. V textu na str. 32 je pravděpodobně chyba, neboť autorka uvádí, že celkové změny v rozloze katastrů byly v řádu desetin výměry (asi měla na mysli desetiny ha). Absolutní údaje o využití ploch nejsou nikde v práci uvedeny.

Čtvrtá kapitola obsahuje geografickou charakteristiku zkoumaného území. Autorka se zde dopustila více nepřesností:

- str. 35 – se uvádí nejprve, že „okres má pahorkatinný ráz“, o několik řádek dále pak, že „povrch z velké části tvoří Švihovská vrchovina a pásmo Brdské vrchoviny;

- str. 35 - se uvádí nejprve, že „území okresu se nachází v mírně teplé klimatické oblasti, v chladné klimatické oblasti se nachází vrcholové části Brd“, na další řádce pak je uvedeno jen 5 klimatických pásem – MT10, MT7, MT5, MT11, MT3;
- str. 35 – nejasné tvrzení – „roční úhrn srážek je v západní části nižší, do 600 mm, o něco více od 601 do 1000 mm“;
- str. 35 – nejasné tvrzení – „hydrologické poměry jsou dobré...,stupeň rozkolísanosti odtoků je silný.“
- str. 36 – namísto illimerické půdy by bylo vhodnější uvést illimerizované, nový klasifikační systém půd však nepoužívá ani tento termín;
- str. 37 – ve sledovaném území se cukrovka nepěstuje, vhodnější by bylo uvést jen, že jsou zde podmínky pro pěstování této plodiny;
- str. 39 – hustota zalidnění ČR není 135 obyvk/km²;
- str. 41 – není jasné, jaký vztah má vyjíždka do Plzně k studovanému tématu;
- str. 42 – proč je hodnocena časová dostupnost podle práce z roku 1984;
- str. 43 – chybné tvrzení - roční průměrné srážky jsou 300 -400 mm a průměrná teplota 8-9° C;
- str. 43, 44 v geografické charakteristice zájmového území by bylo správné zhodnotit celou obec, a ne jen několik jejích katastrů, například dojízďka se týká určitě celé obce a roku 2001?;
- str. 45 – skutečně platí, že „domy stavěné svépomocí mají více pater“?;
- str. 47 – cena zemědělské půdy by měla být určena podle novelizované vyhlášky;

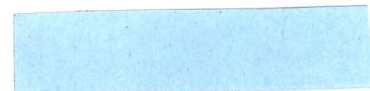
Pátá kapitola se zabývá hodnocením dlouhodobých změn ve využití ploch, je logicky a věcně zpracována a vyúsťuje v typologii vývoje využití ploch. Je však na škodu věci, že autorka neprovedla srovnání detailu s jinými podobně zpracovanými oblastmi. Dále je na str. 50 nejasná formulace - „kanalizace středních a menších toků do podoby melioračních odpadů,,, na str. 51 špatně použit termín dekáda a na str. 59 chybí pravděpodobně slovo zemědělská nebo orná, protože věta „došlo k nárůstu půdy“ nedává smysl.

V šesté kapitole diplomatka porovnává výsledky terénního šetření a údajů z evidence na katastrálních úřadech. V tabulce 10 by bylo vhodné uvedení přesného datumu, kdy byl proveden výpis z evidence. Rozdíl mezi evidencí a reálným stavem v řádu jednotek ha lze zdůvodnit časovým zpožděním zápisu. Hodnoty odchylek jsou ovlivněny samozřejmě všeobecným právním povědomím, kvalitou pracovníků katastrálních úřadů, ale také intenzitou různých změn v socioekonomické sféře. Na závěr bych chtěla polemizovat s názorem diplomantky, že nesrovnalosti jsou způsobeny laxním přístupem vlastníků pozemků. V Zákoně č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republik a jeho novelizacích existuje také § 7, který říká,

1. Katastrální úřad reviduje soulad údajů katastru se skutečným stavem v terénu. Revizi údajů katastru (dále jen "revize katastru") vyhláší příslušný katastrální úřad podle potřeby zajištění souladu údajů katastru s jejich skutečným stavem v terénu a provádí ji za součinnosti obcí, státních orgánů a za účasti pozvaných vlastníků a jiných oprávněných nebo jejich zástupců. Zjistí-li nesoulad v údajích katastru, projedná způsob jeho odstranění.
2. výsledek revize katastru se sepíše protokol.

Po formální stránce musím práci vytknout častější gramatické a stylistické chyby. Vytvořené mapy jsou zpracovány v různé kvalitě. Výhrady mám především k přílohám 2, 3, 9. U ostatních mapových příloh jsou nevhodně zakresleny všechny hranice pozemků. Není také jasné, co znamená svíslá čára u některých map.

I přes množství připomínek, které v posudku uvádím, konstatuji, že jde o přínosnou práci a doporučuji ji k obhajobě

RNDr. Marie Novotná, CSc.